



Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT  
ARREST 105/2024**

**Het Hof verwerpt de beroepen tegen de Brusselse ordonnantie die gemeenten toelaat een contract te sluiten waarin ze zich ertoe verbinden hun fiscaliteit met impact op de economie niet te verzwaren in ruil voor een gewestelijke toelage**

De ordonnantie van 1 december 2022 heeft tot doel een fiscaal klimaat tot stand te brengen dat gunstig is voor de ontwikkeling van de economische bedrijvigheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Die ordonnantie maakt het de Brusselse gemeenten mogelijk om met het Gewest een overeenkomst te sluiten waarbij de gemeente zich, in ruil voor een toelage, in beginsel ertoe verbindt de gemeentelijke fiscaliteit die een impact heeft op de economische ontwikkeling niet te verzwaren. De gemeente Vorst en de stad Brussel vorderen de vernietiging van die ordonnantie.

Het Hof verwerpt de beroepen. Het Hof oordeelt dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wel degelijk bevoegd was om de bestreden ordonnantie aan te nemen en dat die ordonnantie het beginsel van de gemeentelijke autonomie niet schendt. Het Hof beklemtoont in het bijzonder dat de gemeenten niet verplicht zijn om dergelijke overeenkomsten te sluiten, in welk geval zij hun fiscale beleidsvrijheid volledig behouden. Het Hof oordeelt vervolgens dat de bestreden ordonnantie noch het rechtszekerheidsbeginsel, noch het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie schendt.

## **1. Context van de zaak**

De ordonnantie van 1 december 2022 « ertoe strekkende de gemeenten te betrekken bij de economische ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest » heeft tot doel een fiscaal klimaat tot stand te brengen dat gunstig is voor de ontwikkeling van de economische bedrijvigheid van het Gewest. Op grond van die ordonnantie kan een Brusselse gemeente met het Gewest een overeenkomst sluiten waarbij de gemeente zich, in ruil voor een gewestelijke toelage, in beginsel ertoe verbindt de gemeentelijke fiscaliteit die een impact heeft op de economische ontwikkeling niet te verzwaren. De gemeente Vorst en de stad Brussel vorderen de vernietiging van die ordonnantie.

## **2. Onderzoek door het Hof**

### **2.1. De bevoegdheidverdelende regels en het beginsel van de gemeentelijke autonomie**

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden ordonnantie de bevoegdheidverdelende regels en het beginsel van de gemeentelijke autonomie schendt.

Het Hof oordeelt allereerst dat de bestreden ordonnantie onder de bevoegdheid valt van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake economisch beleid en financiering van de

opdrachten uit te voeren door de gemeenten in gewestelijke aangelegenheden. Het Hof brengt vervolgens in herinnering dat beperkingen van de fiscale autonomie van de gemeenten onder de federale bevoegdheid vallen en bijgevolg enkel door een gewest kunnen worden vastgesteld, indien bepaalde voorwaarden zijn vervuld. Het Hof is evenwel van oordeel dat de bestreden ordonnantie geen dergelijke beperking van de fiscale autonomie van de gemeenten vormt. De gemeenten blijven immers vrij om geen overeenkomst te sluiten, in welk geval zij hun fiscale beleidsvrijheid volledig behouden. Om dezelfde reden oordeelt het Hof dat de bestreden ordonnantie het beginsel van de gemeentelijke autonomie niet schendt.

## **2.2. Het rechtszekerheidsbeginsel**

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden ordonnantie op discriminerende wijze afbreuk doet aan het rechtszekerheidsbeginsel.

Het Hof oordeelt allereerst dat het loutere feit dat de gemeenten onder de vroegere ordonnantie meer subsidies zouden hebben ontvangen dan zij voortaan zullen ontvangen, volgt uit de keuze van de Brusselse wetgever om het subsidiestelsel te wijzigen. Volgens het Hof vereist het rechtszekerheidsbeginsel op zich niet dat de voorwaarden van een subsidiestelsel moeten worden gehandhaafd.

Het Hof stelt vervolgens vast dat de driejarige overeenkomsten waarin de vroegere ordonnantie voorzag, voor het laatst werden gesloten voor de periode 2017-2019 en in 2020, 2021 en 2022 werden verlengd. Met het oog op de nakende hervorming werd echter beslist om geen procedure voor een nieuwe periode van drie jaar op te starten. Volgens het Hof konden de verzoekende partijen dus niet verwachten dat zij de bedragen die zij onder de vroegere regeling ontvingen nog gedurende een bepaalde tijd zouden ontvangen. De bestreden ordonnantie heeft bovendien geen onevenredige financiële gevolgen.

Het Hof oordeelt ten slotte dat de bestreden ordonnantie voldoende duidelijke criteria bevat over de bedragen van de toelagen die aan de deelnemende gemeenten kunnen worden toegekend. Voor het jaar 2023 stelt de bestreden ordonnantie zelf de totaalbedragen vast, namelijk drie enveloppes van 15 000 000 €, 10 087 400 € en 15 817 033 €, te verdelen volgens verschillende sleutels.

## **2.3. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie**

Volgens de verzoekende partijen brengt de bestreden ordonnantie een discriminatie teweeg tussen de gemeenten.

Het Hof merkt op dat de bestreden ordonnantie ertoe strekt een fiscaal klimaat tot stand te brengen dat gunstig is voor de ontwikkeling van de economische bedrijvigheid van het Gewest. De Brusselse wetgever heeft immers vastgesteld dat er een grote verscheidenheid aan gemeentebelastingen bestaat, waardoor de vrees bestaat dat bedrijven zouden wegtrekken uit het Gewest. Volgens het Hof kon de Brusselse wetgever redelijkerwijs oordelen dat de bestreden ordonnantie dat risico zou kunnen bezweren. Het Hof stelt vast dat de enveloppe van 15 000 000 € voor 2023 wordt verdeeld op basis van het aantal lokale eenheden van vestigingen en het aantal werkenden binnen de gemeente. Volgens het Hof zijn die criteria objectief en redelijk, aangezien zij verband houden met de economische bedrijvigheid op het gemeentelijke grondgebied. De enveloppe van 10 087 400 € voor 2023 wordt overigens verdeeld volgens de in 2022 toegekende compensatie voor de afschaffing van de onroerende voorheffing op materiaal en uitrusting, en de enveloppe van 15 817 033 € voor 2023 heeft een solidariteitsfunctie en is bestemd voor de gemeenten die voor de opcentiemen een lagere

opbrengst hebben dat het gemiddelde voor de 19 gemeenten. Volgens het Hof zijn die maatregelen eveneens redelijk verantwoord.

### 3. Besluit

Het Hof verwerpt de beroepen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via X [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#)